Jerzy Władysław Grodzicki „Uszaty”
Ur. 05.10.1935w Warszawie, zm. 26.03.2021 w Warszawie.
Członek zwyczajny i honorowy Speleoklubu Warszawskiego (numer znaczka:10).

W dniu 26.03.2021 r. odszedł Jerzy Grodzicki, legendarny „Uszaty”. Geolog (UW 1959, dr 1969) i speleolog. W Speleoklubie Warszawskim działał niemal od jego początku, od 1955 r. To dzięki Niemu Klub stał się jednym z najpotężniejszych w Polsce! Jurek był m.in. prezesem Zarządu SW (1963-1970), członkiem Komisji Speleologii ZG PTTK (1964-1978), członkiem komitetu redakcyjnego czasopisma „Speleologia” (1967-78), członkiem Komisji Taternictwa Jaskiniowego PZA od 1974 r., a w latach 1976-1979 jej przewodniczącym, członkiem założycielem Towarzystwa Ochrony Tatr (1983-1989), v-przewodniczącym Podkomisji Ochrony Jaskiń i Obszarów Krasowych Komisji Przyrody Nieożywionej Państwowej Rady Ochrony Przyrody w latach dziewięćdziesiątych oraz członkiem elitarnego klubu The Explores Club.

Był też współautorem dzieła Małgorzaty i Jana Kiełkowskich: Wielka Encyklopedia Gór i Alpinizmu, t. 1, 2003, Wega-Stapis, konsultantem naukowym wielu przyrodniczych opracowań naukowo-dydaktycznych Reader’s Digest, filmów przyrodniczych stacji Discovery, filmów przyrodniczych red. Szwarc-Bronikowskiego (np. Ostatni Testament). Pełnił funkcję wiceprezesa ds. naukowych ZG PTPNoZ, jako emeryt pracował jeszcze w Instytucie Nauk Geologicznych PAN w Warszawie.

Uszaty kierował licznymi wielkimi wyprawami eksploracyjnymi do jaskiń Tatr, prowadził je według własnej koncepcji, która sprawdzała się w PRL. Wyprawy te przyniosły ogromne odkrycia m.in. w Jaskini Miętusiej, Śnieżnej i Ptasiej. Jako jeden z pionierów nurkował w jaskiniach tatrzańskich (od 1965 r.). W 1976 r. kierował pracami eksploracyjnymi i dokumentacyjnymi w Jaskini Miętusiej z rekordowo długiego biwaku, który trwał 24 doby. W latach 60. uczestniczył w akcji badania i dokumentacji podziemi miast.

Zainicjował akcję inwentaryzacji jaskiń tatrzańskich w celu sporządzenia pełnej dokumentacji jaskiń TPN i doprowadził w 1974 r. do podpisania umowy między Oddziałem Warszawskim PTPNoZ i TPN. Przy OW PTPNoZ powstało Koło Badań Krasu z działającym w jego ramach Zespołem Inwentaryzacji Jaskiń Tatrzańskich. Jurek kierował szeroko zakrojonymi pracami zespołu, a akcja objęła następnie jaskinie całej Polski. Wspólnie z Rafałem M. Kardasiem w 1978 r. opracował „Instrukcję wykonywania dokumentacji jaskiń do inwentarzy regionów jaskiniowych Polski", zatwierdzoną do stosowania przez Ministerstwo Środowiska. Był redaktorem naukowym serii: Inwentarze regionalne jaskiń Polski (wydano dotychczas 35 tomów), a także autorem lub współautorem wielu zawartych tam dokumentacji, współautorem internetowego serwisu Jaskinie Polski w PIG-PIB (aktualny stan Bazy 27/03/2021 r.: 4655 jaskiń i obiektów jaskiniowych) działającym z ramienia Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk o Ziemi we współpracy z taternikami jaskiniowymi z polskich klubów speleologicznych w ramach projektów przyjętych do realizacji przez NFOŚiGW.

Jurek uczestniczył w eksploracji głębokich i trudno dostępnych jaskiń, a także często nimi kierował, m.in. na Kubie (odkrycie kilkunastu jaskiń w masywie Sierra de los Órganos, w tym kilku kilometrów jaskini Majagua, 1972), w Hiszpanii (Garma Ciega, 1975, kierował pierwszą polską wyprawą eksploracyjną w Picos de Europa, 1978), w Austrii (połączenie Platteneckeishöhle z Bergerhöhle, 1976), Australii (nurkowanie w Cocklebiddy Cave i Weebobbie Cave, 1981).

Prowadził badania geologiczne dotyczące roli tektoniki w genezie jaskiń Masywu Czerwonych Wierchów, przejawów ruchów neotektonicznych w tym masywie, badania z dziedziny kartografii geologicznej, genezy i ewolucji jaskiń, tektoniki i budowy Tatr, a także badania geologiczne z zakresu kartografii i sedymentologii na Kubie, w Peru (Nasca: Los Sintomas Geológicos del Fenomeno el Niña y sus Aspectos Arqueológicos – Programa especial de la Misión Arqueológica Andina de la Universidad de Varsovia, 1994 i inne prace), Ekwadorze, Chile (Wyspa Wielkanocna). Opublikował ponad 80 prac naukowych, pisał też artykuły do czasopism, m.in. „Speleologii", „Taternika" i klubowego biuletynu „Wiercica".

Za wybitne osiągnięcia w speleologii światowej otrzymał w 1973 r. Złoty Medal Międzynarodowej Unii Speleologicznej.

Długo można by jeszcze wymieniać zasługi i zaszczyty Uszatego. Był po prostu naszym wspaniałym przyjacielem, choć niekiedy bardzo porywczym, któremu zależało na rozkwicie Speleoklubu Warszawskiego, skarbnicą wiedzy o historii Klubu.

Bez Niego świat będzie mniej ciekawy.
Iza Luty

Przy Zębie, podczas próby przekopania Syfonu Zwolińskich w Jaskini Miętusiej, MW20, 1971. Fot. Marek Trzeciakowski (?). Od lewej: Antoni Szabunio, Jerzy Grodzicki, Wojciech Przybyszewski, Stefan Sowiak, Marek Sygowski, Mirosław Rutkowski, Jerzy Chrobak, Michał Różyczka, Antoni Bąk.

Wielki biwak w Jaskini Miętusiej. Podczas badań biometrycznych. MW 25, 20.01.1976. Jurek Grodzicki i Wojtek Przybyszewski.

Podczas akcji inwentaryzacji jaskiń tatrzańskich. Edward Winiarski, Zofia i Stefan Zwolińscy, Jerzy Grodzicki. 1977 r.

Ognisko podczas konferencji Problemy Inwentaryzacji i Dokumentacji Jaskiń, 29-30.10.1978.
Od lewej: Edward Winiarski, Jerzy Grodzicki, Teresa Bielska, ?, Rafał Kardaś, Marek Sygowski, Mirosława Kropiwnicka, Adam Szynkiewicz, ?, Jerzy Głazek, Zbigniew Wójcik, na dole: Elzbieta Krzyżanowska, Izabella Luty, ?, ?,?,?

Jerzy Grodzicki przy otworze Szczeliny Chochołowskiej. 08.08.2008, fot. Iza Luty